

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/70/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1208204860
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1208204860.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobcu: J. E., L. XX, L. L., zastúpeného: JUDr. Marian Holý, advokát so sídlom B. Němcovej 1/A, Brezno, proti žalovanému: Cirkev Adventistov siedmeho dňa - Slovenské združenie, Cablkova 3, Bratislava, IČO: 00 468 118, zastúpenému: CLC advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Panenská 18, Bratislava, o náhradu mzdy, o odvolaní strán proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 09.augusta 2016, č. k. 8C/51/2008-302, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti **m e n í** tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 8.630,52 eur brutto, do troch dní, a vo zvyšku žalobu zamietá.

V zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie **mení** tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 9% zo sumy 719,21 eur od 01.06.2009 do zaplataenia, vo výške 9% zo sumy 719,21 eur od 01.07.2009 do zaplataenia, vo výške 9% zo sumy 719,21 eur od 01.08.2009 do zaplataenia, vo výške 9% zo sumy 719,21 eur od 01.09.2009 do zaplataenia, vo výške 9% zo sumy 719,21 eur od 01.10.2009 do zaplataenia, vo výške 9% zo sumy 719,21 eur od 01.11.2009 do zaplataenia, vo výške 9% zo sumy 719,21 eur od 01.12.2009 do zaplataenia, vo výške 9% zo sumy 719,21 eur od 01.01.2010 do zaplataenia, vo výške 9% zo sumy 719,21 eur od 01.02.2010 do zaplataenia, vo výške 9% zo sumy 719,21 eur od 01.03.2010 do zaplataenia, vo výške 9% zo sumy 719,21 eur od 01.04.2010 do zaplataenia, vo výške 9% zo sumy 719,21 eur od 01.05.2010 do zaplataenia, a vo zvyšku zamietnutia náhrady mzdy a úrokov z omeškania rozsudok potvrdzuje.

Žiadna zo strán nemá na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania právo.

o d ō v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom uložil súd prvej inštancie žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 20.630,52 eur, vo zvyšku žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. S poukazom na právoplatný čiastočný rozsudok č.k. 8C/51/2008-125 zo dňa 25.11.2015, ktorým určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané žalobcovi listom zo dňa 04.02.2008 je neplatné a že pracovný pomer medzi žalobcom a žalovaným skončil dňom vyhlásenia rozsudku, nakoľko od žalovaného nebolo možné spravodlivo požadovať, aby žalobcu naďalej zamestnával, rozhodol o zvyšku žalobcom uplatnených nárokov na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru za obdobie od 01.04.2009 do 25.11.2015 podľa § 79 ods. 1 a ods. 2 v spojení s čl. 2 Zákonníka práce. Poukázal na to, že o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru bolo rozhodné z dôvodu formálnych nedostatkov, a to konkrétne pre neuvedenie nezameniteľných dôvodov skončenia pracovného pomeru v jeho písomnom vyhotovení a z dôvodu nepreukázania jeho doručenia žalobcovi do vlastných rúk. Poukázal tiež na odôvodnenie čiastočného rozsudku, v ktorom bolo skonštatované, že v zmysle vnútorných predpisov cirkvi je základným predpokladom výkonu činnosti duchovenského pracovníka a následne vysväteného kazateľa členstvo v cirkvi, pričom žalovaný rozhodol o vylúčení žalobcu z cirkvi dňa 09.02.2008; že konanie žalobcu, ktorým dochádzalo k porušovaniu kazateľskej

etiky, možno vzhľadom na povahu funkcie kazateľa považovať za nepatričné, pričom žalobca do času vydania čiastočného rozsudku nespochybňoval svoje vylúčenie z cirkvi, rovnako nerozporoval tvrdenia žalovaného ohľadom jeho nevhodného správania sa k ženám a za týmto účelom ani nepredložil žiadne dôkazy na svoju obranu. Vo väzbe na prebiehajúce konania konštatoval, že až v štádiu konania o nároku na náhradu mzdy začal žalobca argumentovať tým, že o jeho vylúčení z cirkvi rozhodol nepríslušný orgán a rovnako sa nestotožňoval s odôvodnením čiastočného rozsudku týkajúceho sa jeho nevhodného správania k ženám (žalobcovi nič nebránilo podať proti čiastočnému rozsudku opravný prostriedok). V nadväznosti na uvedené mal za to, že cirkevný poriadok umožňoval žalobcovi opätovne sa dovoliavať prijatia do cirkvi, prípadne sa písomne odvolať k zboru ako celku, pokiaľ sa domnieval, že s ním miestny zbor nezaobchádzal čestne (7. kapitola strana 59 cirkevného poriadku). Uviedol, že žalobca v priebehu konania nepreukázal, že by mal záujem stať sa opätovne členom cirkvi, poprípade že by sa relevantným spôsobom bránil proti vylúčeniu z cirkvi, a preto uzavrel, že žalovaný rozhodol o vylúčení žalobcu z cirkvi, pričom právny poriadok Slovenskej republiky umožňuje cirkvám spravovať svoje vnútorné záležitosti nezávisle od štátnych orgánov a súd nie je oprávnený skúmať dôvodnosť vylúčenia žalobcu z cirkvi. V nadväznosti na žiadosť žalovaného nepriznať žalobcovi náhradu mzdy za obdobie nad rozsah 12 mesiacov, posudzoval nárok žalobcu na náhradu mzdy z hľadiska dobrých mravov. Vychádzal zo zistenia, že žalobca vykonával činnosť zborového kazateľa od 01.06.1986, k neplatnému okamžitému skončeniu pracovného pomeru došlo dňa 04.02.2008, t.j. žalobca pracoval pre žalovaného cca 22 rokov. V konaní vyšlo najavo, že počas tejto doby bol žalobca pred skončením pracovného pomeru iba raz upozorňovaný na svoje správanie nezlučiteľné so zásadami cirkvi, v dôsledku čoho polroka vykonával funkciu duchovného kazateľa v obmedzenom režime. Konštatoval, že ide o dlhé časové obdobie, počas ktorého si žalobca riadne plnil svoje povinnosti kazateľa bez potreby disciplinárnych postihov zo strany žalovaného. Zdôraznil, že funkcia kazateľa v Cirkvi adventistov siedmeho dňa je veľmi špecifická a len s ťažkosťami si možno predstaviť, že by sa žalobca uplatnil na trhu práce v obdobnej pozícii. Na druhej strane však zdôraznil, že predpokladom výkonu funkcie kazateľa je jeho členstvo v cirkvi, pričom žalovaný žalobcu z cirkvi vylúčil. V konaní nemal preukázané, že by sa žalobca v zmysle cirkevného poriadku voči takémuto rozhodnutiu žalovaného odvolal, poprípade že by prejavil záujem stať sa opätovne členom cirkvi po jeho vylúčení. Zbavenie členstva žalobcu v cirkvi tak považoval za jeden z dôvodov, pre ktorý rozhodol, že od žalovaného nemožno spravodlivo požadovať, aby žalobcu ďalej zamestnával. V súlade s názorom žalovaného považoval kazateľa za veľmi potrebného zamestnanca požívajúceho úctu medzi veriacimi, ktorý vo vzťahu k nim predstavuje určitú autoritu, a preto bolo možné od žalobcu odôvodnene očakávať dodržiavanie cirkevných pravidiel a morálnych zásad vo zvýšenej miere. Po vyhodnotení všetkých okolností prípadu dospel k názoru, že boli splnené predpoklady pre aplikáciu moderačného oprávnenia primerane znížiť náhradu mzdy a prihliadnuc na všetky relevantné okolnosti ako doterajšia dĺžka pracovného pomeru, špecifickosť pracovnej pozície žalobcu, ale aj to, že žalovaný žalobcu vylúčil z cirkvi, čo predstavuje základný predpoklad výkonu funkcie kazateľa, a preto by mu táto skutočnosť objektívne naďalej neumožňovala zastávať u žalobcu rovnakú pozíciu, považoval priznanie mzdy za obdobie 6 rokov za primerané. Vychádzajúc z priemerného mesačného zárobku 719,21 eur priznal žalobcovi náhradu mzdy za 12 mesiacov vo výške 8.630,52 eur a náhradu mzdy za ďalších 60 mesiacov vo výške 12.000 eur s primeraným znížením, ako sumu adekvátne naplňajúcu svoju satisfakčnú, sankčnú a sociálnu funkciu a vo zvyšku uplatnený nárok na náhradu mzdy zamietol. Za nedôvodný považoval žalobcom uplatňovaný nárok na zaplatenie úrokov z omeškania, keď po zohľadnení, že dôvodom neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru boli len formálne nedostatky tohto právneho úkonu, považoval priznanú výšku náhrady mzdy za dostatočnú. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p. vzhľadom na čiastočný úspech strán.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca domáhajúc sa jeho zmeny tak, aby bolo jeho žalobe na náhradu mzdy v celom rozsahu vyhovieť dôvodiť tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal nevykonateľnosť výroku rozsudku súdu prvej inštancie, keď nie je zjavné, či priznanú náhradu mzdy mu mal žalovaný vyplatiť brutto alebo netto. Uviedol, že súd prvej inštancie svojím rozhodnutím pripustil stav, že protiprávne konanie žalovaného zostalo v podstate nepotrestané a jemu neposkytol ním požadovanú a očakávanú ochranu. Namietal, že súd prvej inštancie ho neprípustne zaťažil dôkazným bremenom vo vzťahu k procesnej obrane žalovaného, ktorý podal návrh na zníženie náhrady mzdy, avšak svoj návrh žiadnym spôsobom nezdôvodnil, a ani nepreukázal splnenie podmienok na zníženie tejto náhrady mzdy; skutočnosť, že by mal pri výkone funkcie kazateľa cirkvi porušovať morálne zásady a cirkevnú etiku, či dokonca cirkevné predpisy, vyplýva z vyjadrenia žalovaného k žalobnému návrhu, na ktoré nemôže

súd prihliadať, pokiaľ tieto tvrdenia neboli podložené hodnovernými a relevantnými dôkazmi. Ďalej poukazyval na to, že žalovaný aj pri jeho vylúčení z cirkvi postupoval v rozpore so svojimi internými predpismi, aj v tomto smere sa voči nemu správal diskriminačne, zhromaždenie cirkevného zboru, ktoré rozhodlo o jeho vylúčení z cirkvi, bolo zvolané v rozpore s cirkevným poriadkom žalovaného, on nemal možnosť sa osobne brániť a dokonca ani nebol členom cirkevného zboru, ktorý tak nebol oprávnený o jeho vylúčení z cirkvi rozhodovať. Namietal, že súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nezdôvodnil, prečo náhradu mzdy za 7 mesiacov a 25 dní nepriznal a taktiež ničím nezdôvodnil len priznanie paušálnej náhrady mzdy v sume 12.000 eur za zvyšných 60 mesiacov. Nesúhlasil s tvrdením, že priznaná výška náhrady mzdy spĺňa svoju satisfakčnú, sankčnú a sociálnu funkciu a v tejto súvislosti poukázal na to, že je osobou dosahujúcou hranicu dôchodkového veku a pri žiadosti o priznanie starobného dôchodku sa bude vychádzať z výšky dosahovaného príjmu v zamestnaní, a teda výška náhrady mzdy bude braná ako základ pre výpočet výšky starobného dôchodku. Určená výška náhrady nespĺnila ani satisfakčnú funkciu, keď sa musel svojich práv domáhať v súdnom konaní, ktoré bez jeho zavinenia trvalo vyše osem rokov. Poukázal na to, že pre neho bolo ťažké sa zamestnať na trhu práce v Slovenskej republike, a preto vlastným úsilím musel absolvovať pomerne nákladné jazykové kurzy nemčiny a opatrovateľský kurz, aby mohol vykonávať prácu opatrovateľa v Rakúsku a vzhľadom na jeho predchádzajúce pracovné zaradenie sa jedná o prácu podradnú, hlboko pod jeho predchádzajúcim spoločenským statusom, pri častých cestách do zahraničia sa mu rozpadlo manželstvo. Určená výška náhrady nespĺnila ani sankčnú funkciu, keď je nepochybne nutné, aby každý niesol následky svojho protiprávneho konania. Nesúhlasil ani s dôvodmi, pre ktoré mu prvoinštančný súd nepriznal požadované úroky z omeškania. Za nesprávny považoval aj výrok o náhrade trov konania, keď podľa jeho názoru malo byť rozhodnuté osobitne o nároku na náhradu trov konania v časti určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru, v ktorej bol úspešný v celom rozsahu a o trovách konania vo vzťahu k uplatňovanému nároku na náhradu mzdy, kde bol úspešný v rozsahu vyše 1/3. Rozsudok súdu prvej inštancie podľa neho nespĺňa ani formálne náležitosti určené zákonom a vyznieva preto nepresvedčivo.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný domáhajúc sa jeho zmeny tak, aby bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá dôvodiac tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukazyval na článok 24 Ústavy SR v spojení s § 7 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností a § 3 ods. 3 Zákonníka práce a v tejto súvislosti zdôraznil, že činnosť duchovných podlieha aplikácii dvoch normatívnych systémov, a to vnútorných predpisov cirkvi - cirkevného práva, a právnym predpisom Slovenskej republiky - svetského práva, pričom ustanovovanie a odvolávanie duchovných je osobitným predpisom, zmluvou uzatvorenou medzi Slovenskou republikou a cirkvou a jeho vnútornými predpismi (cirkvi) ustanovené inak, než v Zákonníku práce, a teda pokiaľ rozhodol o zbavení ordinácie žalobcu a o jeho vylúčení z cirkvi, došlo k riadnemu odvolaniu žalobcu z funkcie duchovného. Uviedol, že skončenie pracovného pomeru podľa ustanovení Zákonníka práce predstavuje len formálny úkon vyžadovaný svetským právom - právnym poriadkom Slovenskej republiky a za stavu, keď žalobca bol riadne a právoplatne zbavený funkcie duchovného podľa jeho vnútorných predpisov, konzekvenciou čiastočného rozsudku nemôže byť predĺženie doby funkcie žalobcu ako duchovného. Zdôraznil ďalej, že žalobca bol v súlade s vnútornými predpismi cirkvi zbavený funkcie duchovného a členstva v cirkvi, čo je významné vo vzťahu k otázke, či mohol žalobcu ďalej zamestnávať. Je zjavné, že žalobca z dôvodov na svojej strane stratil nielen spôsobilosť na výkon dohodnutej činnosti (§ 41 ods. 2 Zákonníka práce), ale prakticky akejkoľvek činnosti u neho ako registrovanej cirkvi, keďže akúkoľvek činnosť vykonávajú u neho len členovia cirkvi. Stratu spôsobilosti v prípade žalobcu možno analogicky prirovnať k strate spôsobilosti mať v pracovnoprávných vzťahoch práva a povinnosti ako zamestnanec podľa § 11 ods. 2 Zákonníka práce. Opakovane zdôrazňoval, že akékoľvek pôsobenie žalobcu u neho, vrátane pracovného pomeru, je objektívne nemožné od jeho vylúčenia z cirkvi, ktorého platnosť súd potvrdil. Argumentoval zneužívaním práva žalobcom na jeho škodu, keď zo strany žalobcu dlhodobo dochádzalo k porušovaniu povinností, žalobca závažným spôsobom porušoval cirkevné pravidlá (pracovné povinnosti) a morálne zásady, dôsledkom čoho bola strata jeho spôsobilosti na výkon akejkoľvek práce u neho ako zamestnávateľa a konaním žalobcu mu bola spôsobená ujma vo forme ohrozenia, resp. narušenia jeho dobrej povesti. V danom prípade preto stoja oproti sebe dve súvisiace porušenia povinností, a to závažné porušenie povinností žalobcu a formálny nedostatok jeho právneho úkonu. Konanie žalobcu označil ako nedobromyseľné a vykonané s úmyslom obohatenia sa na jeho úkor. Tým, že ho žalobca bezodkladne neupovedomil o prekážke v práci na jeho strane - strate spôsobilosti na výkon práce, porušil ďalšiu svoju zákonnú povinnosť. Dodal, že

žalobca porušoval svoje povinnosti, následkom čoho stratil spôsobilosť na výkon akejkoľvek práce u neho, čím sám založil prekážku vo výkone svojej práce a spôsobil mu tým ujmu. Uplatňovanie nároku na náhradu mzdy tak predstavuje zneužívanie práva žalobcom a výkon práva na náhradu mzdy žalobcom v rozsahu prvých dvanástich mesiacov, ako aj následnej doby, je preto podľa ustanovení o neplatnosti právnych úkonov postihnuté absolútnou neplatnosťou. Taktiež argumentoval rozporom výkonu práva žalobcu s dobrými mravmi. Namietal premlčanie žalobcom uplatňovaného nároku za obdobie od 01.04. do 22.04.2009, nesúlad medzi konštatovanými dobami náhrady mzdy, absenciu odôvodnenia zníženia náhrady mzdy, ako aj rozsudkom konštatovaný dôvod poskytnutia náhrady mzdy. Poukázal na § 79 ods. 2 Zákonníka práce a v tejto súvislosti uviedol, že pokiaľ zákonodarca predmetným ustanovením vylúčil moderáciu náhrady mzdy za obdobie dvanástich mesiacov, možno dôvodne predpokladať, že tým zamýšľal garantovať náhradu mzdy za časové obdobie bezprostredne nasledujúce po neplatnom skončení pracovného pomeru, v danom prípade sa však súd prvej inštancie vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu mzdy počínajúc obdobím až cca 14 mesiacov po neplatnom skončení pracovného pomeru. Záverom tiež poukázal na nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že pokiaľ žalovaný uplatnil návrh na zníženie náhrady mzdy na 12 mesiacov, bol povinný svoj návrh skutkovo aj právne odôvodniť a pokiaľ v priebehu konania právne neargumentovala aplikáciou rôznych právnych systémov na činnosť cirkvi, je potrebné túto zmenu právnej argumentácie považovať za zmenu žaloby - návrhu na zníženie náhrady mzdy, ktorú nie je možné v odvolacom konaní pripustiť a nejde ani o prípustnú novotu v odvolacom konaní. Nakoľko interné predpisy cirkvi neupravujú nárok zamestnanca na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru, je potrebné aplikovať § 79 Zákonníka práce. Nesúhlasil s názorom žalovaného, že stratil pracovnoprávnu spôsobilosť ako zamestnanec. Pokiaľ bol vylúčený z cirkvi, prestal spĺňať požiadavky na výkon práce podľa § 42 ods. 2 Zákonníka práce, po vylúčení z cirkvi však malo nasledovať odvolanie z funkcie, takýto právny úkon však žalovaný nedokladoval. V prípade, ak by prestal spĺňať požiadavky na výkon práce pre žalovaného, bol to len dôvod na výpoveď z pracovného pomeru, a pokiaľ k tomu žalovaný nepristúpil, bol povinný mu pridelovať prácu a platiť mu mzdu, resp. ak mu prácu neprideloval, platiť mu náhradu mzdy. Zotrval na tom, že z cirkvi bol vylúčený v rozpore s internými predpismi na zhromaždení, ktoré nebolo riadne zvolané, bez toho, aby bolo preukázané porušenie cirkevných predpisov a morálky, návrh na rozhodnutie o vylúčení podal cirkevný zbor, ktorého nebol členom. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že porušoval svoje povinnosti v rámci svojho návrhu na zníženie náhrady mzdy, bol povinný tieto svoje tvrdenia v rámci svojej procesnej obrany preukázať, žalovaný však v tomto smere neprodukoval jediný dôkaz, ktorým by svoje tvrdenia preukázal. Zdôraznil, že porušenie povinností žalovaným ako zamestnávateľom bolo ustálené právoplatným rozhodnutím súdu, proti ktorému sa žalovaný neodvolal, naopak jeho údajné porušovanie povinností je stále len v rovine tvrdení žalovaného. Namietal, že by mal úmysel obohatiť sa na úkor žalovaného, v tejto súvislosti poukazoval na to, že primárne sa domáha len určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru, a až následne si uplatnil nárok na náhradu mzdy. Namietal, že by bolo možné jeho vylúčenie z cirkvi kvalifikovať ako prekážku v práci na jeho strane, a preto nemožno tvrdiť, že porušil svoju povinnosť oznámiť prekážku v práci žalovanému, keď navyše ide o stav, ktorý vyvolal a zapríčinil samotný žalovaný. Mal zato, že by odporovalo zákonu a dobrým mravom, keby za vyvolanie protiprávneho stavu nemal byť žalovaný zaviazaný na zapltenie náhrady mzdy. Zdôrazňoval, že bol to práve žalovaný, ktorý konal v rozpore s právom a dobrými mravmi a celý jeho postup predchádzajúci skončeniu pracovného pomeru a samotné skončenie pracovného pomeru považuje za šikanózne správanie sa voči jeho osobe. Nesúhlasil s tým, že by jeho nárok na náhradu mzdy bol čo i len čiastočne premlčaný, keď náhrada mzdy za apríl 2009 bola splatná najneskôr do 31.05.2009 a pri uplatnení nároku na náhradu mzdy dňa 23.04.2012 bolo možné uplatniť nárok od 01.03.2009, pretože náhrada mzdy za mesiac marec 2009 bola splatná do 30.04.2009. Uviedol, že Zákonník práce v § 79 ods. 2 nestanovuje, či sa jedná o prvých 12 mesiacov po neplatnom skončení pracovného pomeru alebo iných 12 mesiacov, počas ktorých zamestnávateľ neprideloval zamestnancovi prácu. Stotožnil sa so žalovaným v tom, že rozsudok súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnený a viaceré úvahy nie sú podložené hodnotením dôkazov, ide len o názor sudcu vychádzajúci z nepodložených a nepreukázaných tvrdení žalovaného. Za neprípustnú novotu v odvolacom konaní považoval návrh žalovaného na zamietnutie žaloby na náhradu mzdy v celom rozsahu, keď v konaní pred súdom prvej inštancie spočívala jeho procesná obrana len v návrhu na zníženie náhrady mzdy na 12 mesiacov.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zotrval na svojich písomných podaniach v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj na svojej odvolacej argumentácii a na svojom vyjadrení k odvolaniu podanému žalobcom.

6. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že nesúhlasí s vyjadreniami žalobcu obsiahnutými v jeho odvolaní, pretože sú nepravdivé a zavádzajúce. Mal za to, že rozsudok súdu prvej inštancie v jeho výroku aj odôvodnení pojednáva o mzde brutto. Na námietku, že odôvodnenie jeho návrhu na zníženie náhrady mzdy neobsahuje odôvodnenie, poukázal na svoje vyjadrenie zo dňa 25.05.2016. Zotrval na tom, že bolo jednoznačne preukázané porušovanie morálnych zásad a cirkevnej etiky žalobcom, možnosť žalobcu brániť sa a vyjadriť sa ku všetkým skutkovým okolnostiam, ako aj platné vylúčenie žalobcu z cirkvi. V tejto súvislosti poukázal na svoje písomné podanie zo dňa 30. 04. 2008, ako aj na list žalobcu adresovaný členom cirkevného zhromaždenia. Zdôraznil, že žalobca pred rozhodovaním o jeho vylúčení z cirkvi nijako nenamietal príslušnosť cirkevného zhromaždenia, deklaroval rešpektovanie jeho rozhodnutia a využil možnosť uviesť svoje vyjadrenie voči nemu namietaným skutočnostiam. Napokon porušovanie morálnych zásad a cirkevnej etiky boli výslovne konštatované aj v odôvodnení čiastočného rozsudku, voči ktorému nepodal žalobca odvolanie, a ani iným spôsobom sa voči odôvodneniu čiastočného rozsudku neohradil. Zotrval na svojej argumentácii o uplatňovaní práva žalobcu na náhradu mzdy v rozpore s dobrými mravmi s poukazom na svoje vyjadrenia obsiahnuté v odvolaní a s dôrazom na tú skutočnosť, že z jeho strany došlo k protiprávnemu konaniu spočívajúcemu vo formálnej vade písomného právneho úkonu okamžitého skončenia pracovného pomeru, ktoré tu stojí oproti závažnému porušovaniu morálnych zásad, zásad cirkevnej etiky žalobcom a strate jeho spôsobilosti na výkon povolania. Uviedol, že súd prvej inštancie správne rozhodol, pokiaľ žalobcovi nepriznal úrok z omeškania.

7. Na odvolanie strán odvolací súd rozsudkom zo dňa 19.09.2017 č.k. 8Co/90/2017-368 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti tak, že žalobu zamietol a v zamietajúcej časti rozsudok potvrdil a žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

8. Na dovolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky SR uznesením zo dňa 8. apríla 2021 sp.zn. 7Cdo/81/2018 rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval, že v predmetnom spore už z obsahu samotnej žaloby vyplýva, že žalobca uplatnil náhradu mzdy. Súd nižšej inštancie vychádzali len z petitu žaloby, a nie aj z obsahu žaloby a skutkových tvrdení uvedených žalobcom v žalobe. K žalobe je pripojené podanie, ktoré žalobca adresoval žalovanému, kde nesúhlasí s okamžitým skončením pracovného pomeru zo strany žalovaného a trvá aj na ďalšom zamestnávaní. Zároveň žalobca podal aj žalobu na súd v lehote. V texte rozšírenia žaloby žalobca uplatňuje aj náhradu mzdy, kde uvádza rôzne dátumy, od kedy žiada priznanie náhrad mzdy. Touto skutočnosťou sa však súdy nižšej inštancie nezaoberali. Poukázal na judikatúru (R 10/1969, 4Cdo/42/1995, R 33/1996), podľa ktorých, ak z obsahu žaloby vyplýva, že zamestnanec sa domáha neplatnosti skončenia pracovného pomeru preto, že chce zostať aj ďalej u zamestnávateľa zamestnaný, alebo že sa domáha vyslovenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru bez toho, aby trval na tom, aby ho zamestnávateľ ďalej zamestnával, potom treba predpokladať (s tým, že prípadné pochybnosti odstráni súd v priebehu konania), že sa uplatňuje aj nárok na náhradu mzdy. Odvolací súd sa v tejto súvislosti nevysporiadal s otázkou fikcie existencie návrhu na priznanie náhrady mzdy v čase podania žaloby pre určenie neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru daného žalobcovi žalovaným. Ak zamestnanec v žalobe podanej po dni účinnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru tvrdí, že zamestnávateľ s ním neplatne rozviazal pracovný pomer, potom z obsahu takej žaloby vyplýva, že sa zamestnanec domáha jednak vyslovenia neplatnosti rozviazania pracovného pomeru, jeho ďalšieho trvania a taktiež aj prípadnej náhrady mzdy (viď. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/180/2009). Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f/ C.s.p., ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9. Odvolací súd opätovne preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach právneho názoru dovolacieho súdu, ktorým je v zmysle § 455 C.s.p. viazaný, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) a po výzve strán, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovení právnych predpisov, ktoré neboli pri rozhodovaní súdom prvej inštancie použité (§ 382 C.s.p.), dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné, keď súd prvej inštancie založil svoje právne závery na nesprávnom právnom posúdení veci.

10. V preskúmvanej veci priznal súd prvej inštancie žalobcovi z neplatného okamžitého skončenia pracovného pomeru plnú náhradu mzdy za obdobie 12 mesiacov vo výške 8.630,52 eur (12 x 719,21 eur) a za ďalšie obdobie 60 mesiacov mu priznal zníženú náhradu mzdy v sume 12.000,- eur s poukazom na dĺžku doby pôsobenia žalobcu u žalovaného, na jeho riadne plnenie si povinností kazateľa, na špecifickosť jeho práce z hľadiska uplatnenia na trhu práce, na potrebu zachovania autority medzi veriacimi, a za významnú považoval aj skutočnosť, že predpokladom výkonu funkcie kazateľa je jeho členstvo v cirkvi, pričom žalovaný vylúčil žalobcu z cirkvi, v dôsledku čoho žalobca už objektívne nemohol ďalej zastávať u žalovaného pozíciu kazateľa.

11. V posudzovanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 05.03.2008 domáhal určenia, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané žalobcovi listom žalovaného zo dňa 04.02.2008 je neplatné. Z obsahu žaloby nevyplýva, či a kedy žalobca oznámil žalovanému, že trvá na ďalšom zamestnávaní a žalobca sa v žalobe nijako nedovoľáva ani trvania pracovného pomeru a pridelovania práce podľa pracovnej zmluvy. V danej veci nebolo medzi stranami sporné, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu mzdy písomným podaním zo dňa 23.04.2012 (č.l. 49) s tým, že má za to, že pracovný pomer u žalovaného naďalej trvá a žalovaný je povinný zaplatiť mu náhradu mzdy za obdobie od 05.02.2008 do doby, kedy mu umožní naďalej vykonávať prácu, príp. do času riadneho skončenia pracovného pomeru. Žalobca si týmto podaním uplatnil nárok na zaplatenie náhrady mzdy za obdobie od 01.04.2009 do 31.03.2012 v celkovej sume 25.891,56 eur. Žalobca si uplatnil náhradu mzdy; na ktorú mu vznikol nárok od 05.02.2018 ako sám tvrdí; z dôvodu premlčania nároku za obdobie tri roky spätne od podania zo dňa 17.04.2012, teda až od 01.04.2009. Napokon žalovaný v konaní námietku premlčania nároku na náhradu mzdy vzniesol s poukazom na to, že táto patrí odo dňa nasledujúceho po tom, ako zamestnanec požiada o pridelovanie práce. Žalobca mal za to, že nárok na náhradu mzdy bol na súde uplatnený dňa 22.03.2012 za obdobie od 01.04.2009, a preto nie je nárok uplatnený v konaní premlčaný ani v časti (písomné podanie zo dňa 17.05.2016 na č.l. 150 a zo dňa 21.07.2016 na č.l. 294). Aj vo vyjadrení k odvolaniu zo dňa 16.01.2017 (č.l. 339) žalobca zotrval na tom, že nárok na zaplatenie náhrady mzdy bol uplatnený dňa 23.04.2012 (písomne návrh spracovaný dňa 17.04.2012), pričom návrh bol uplatnený od 01.04.2009, bolo tak urobené pred premlčaním tejto náhrady mzdy.

12. Na pojednávaní dňa 14.11.2012 si žalobca uplatnil nárok na náhradu mzdy za obdobie od 01.04.2009 do 31.10.2012 vo výške 31.354,31 eur a za každý nasledujúci mesiac vo výške 729,17 eur až do platného skončenia pracovného pomeru. Písomným podaním zo dňa 27.04.2016 žalobca požadoval priznať náhradu mzdy za obdobie od 01.04.2009 do 25.11.2015 vo výške 57.416,93 eur brutto spolu s úrokmi z omeškania.

13. Odvolací súd, viazaný právnym názorom dovolacieho súdu v zmysle § 455 C.s.p. konštatuje, že v predmetnom spore už z obsahu samotnej žaloby vyplýva, že žalobca uplatnil náhradu mzdy. Nie je možné vychádzať len z petitu žaloby a nie aj z obsahu žaloby a skutkových tvrdení uvedených žalobcom v žalobe. K žalobe je pripojené podanie, ktoré žalobca adresoval žalovanému, kde nesúhlasí s okamžitým skončením pracovného pomeru zo strany žalovaného a trvá aj na ďalšom zamestnávaní. S poukazom na judikatúru (R 10/1969, 4Cdo/42/1995, R 33/1996, 1Cdo/180/2009, 7Cdo/268/2019, 5Cdo/120/2017) odvolací súd konštatuje, že nastala fikcia existencie návrhu na priznanie náhrady mzdy v čase podania žaloby pre určenie neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru daného žalobcovi žalovaným.

14. Ako správne konštatoval súd prvej inštancie, žalobcovi tak vznikol nárok na náhradu mzdy za 12 mesiacov vo výške 8.630,52 eur (719,21 eur x 12). Nárok na náhradu mzdy od 01.04.2009 do 22.04.2009 nie je premlčaný vzhľadom na to, že vznikol až 01.06.2009, pretože mzda za mesiac apríl 2009 sa stala splatnou 31.05.2009 (§ 129 ods.1 Zákonníka práce).

15. Pokiaľ ide o nepriznanie nároku na zaplatenie úrokov z omeškania z priznanej náhrady mzdy, súd prvej inštancie vychádzal v tejto časti z nesprávneho právneho posúdenia veci. V súlade so závermi ustálenej súdnej praxe (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/186/2008, sp. zn. 1Cdo/116/2008, sp.zn. 8Cdo/69/2018 a uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 460/2017 z 04.07.2017) odvolací súd konštatuje, že žalobcovi patria z priznanej náhrady mzdy aj úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vo výške stanovenej nariadením vlády č. 87/1995 Z. z., a to dňom nasledujúcim po splatnosti mzdy ku koncu kalendárneho mesiaca (§ 129 ods.1 Zákonníka práce).

16. Náhrada mzdy nepresahujúca 12 mesiacov, ktorú súd nemôže znížiť ani nepriznať, má povahu satisfakcie a sankcie za neplatne skončený pracovný pomer na rozdiel od náhrady mzdy nad rozsah 12 mesiacov, ktorý nárok je dôsledkom neplnenia povinností zo strany zamestnávateľa pridelovať zamestnancovi, ktorý trval na tom, aby ho ďalej zamestnával, prácu podľa pracovnej zmluvy v zmysle § 47 ods. 1 písm. a) Zák. práce. Povinnosť zamestnávateľa pridelovať zamestnancovi prácu

podľa pracovnej zmluvy však závisí od možnosti a ochote zamestnanca túto prácu vykonávať; ak teda zamestnanec nie je (objektívne) schopný alebo nie je (subjektívne) ochotný vykonávať prácu podľa pracovnej zmluvy, nemôže mu ani vzniknúť nárok na poskytnutie náhrady mzdy za prácu, ktorú nemôže alebo nechce vykonávať. Pokiaľ ide o náhradu mzdy v prípade, keď zamestnanec netrvá na tom, aby ho zamestnávateľ ďalej zamestnával, táto už nemá charakter ekvivalentu mzdy, ktorú si zamestnanec nemohol zarobiť v dôsledku toho, že mu zamestnávateľ znemožnil vykonávať prácu, ku ktorej sa zaviazal podľa pracovnej zmluvy a ku ktorej bol tiež schopný a ochotný, ale má povahu satisfakcie voči zamestnancovi a súčasne aj sankcie voči zamestnávateľovi, ktorý neplatne skončil pracovný pomer so zamestnancom. Uvedené závery vyplývajú z konštantnej judikatúry a sú aplikovateľné aj v prejednávanej veci (R 90/1970, R 51/1975).

17. Podľa čl. 6 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami, uverejnenej v Zbierke zákonov pod č. 250/2002 Z.z.:

18. Registrované cirkvi a náboženské spoločnosti majú výlučné právo obsadzovať cirkevné funkcie a cirkevné úrady v súlade so svojimi vnútornými predpismi (ods. 1).

19. Registrované cirkvi a náboženské spoločnosti majú výlučné právo podľa vlastných vnútorných predpisov voliť, vymenúvať svojich členov do cirkevnej služby, prekladať ich, odvolávať a rozhodovať o zániku ich cirkevnej služby (ods. 2).

20. Podľa § 3 ods. 3 Zákonníka práce, pracovnoprávne vzťahy zamestnancov cirkví a náboženských spoločností, ktorí vykonávajú duchovenskú činnosť, sa spravujú týmto zákonom, ak tento zákon, osobitný predpis, medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, zmluva uzatvorená medzi Slovenskou republikou a cirkvami a náboženskými spoločnosťami alebo vnútorné predpisy cirkví a náboženských spoločností neustanovujú inak.

21. Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, cirkvi a náboženské spoločnosti spravujú svoje záležitosti, najmä ustanovujú svoje orgány, ustanovujú svojich duchovných a zriaďujú rehoľné a iné inštitúcie nezávisle od štátnych orgánov.

22. Podľa § 7 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností:

23. Osoby vykonávajúce duchovenskú činnosť ju vykonávajú z poverenia cirkví a náboženských spoločností podľa ich vnútorných predpisov a všeobecne záväzných právnych predpisov (ods.1).

24. Cirkvi a náboženské spoločnosti posudzujú spôsobilosť osôb na výkon duchovenskej činnosti a podľa toho určujú ich zaradenie (ods. 2).

25. Cirkvi a náboženské spoločnosti podľa svojich vnútorných predpisov ustanovujú osoby vykonávajúce duchovenskú činnosť a učiteľov náboženstva do funkcie, prípadne aj pre určitý územný obvod (ods. 3).

26. V posudzovanej veci považoval odvolací súd za dôvodnú argumentáciu žalovaného, na ktorej postavil svoju obranu v odvolacom konaní, že pokiaľ bol žalobca v súvislosti s okamžitým skončením pracovného pomeru zo dňa 04.02.2008 vylúčený zo zborového spoločenstva na členskom zhromaždení dňa 09.02.2008, čím došlo k zániku jeho členstva v cirkvi (čl. 9 ods. 1 Ústavy cirkvi) a k strate postavenia duchovenského pracovníka (čl. 11 Ústavy cirkvi), má táto skutočnosť relevantný vplyv na posudzovanie nároku žalobcu na náhradu mzdy za obdobie presahujúce 12 mesiacov, za ktoré je nárok na náhradu mzdy závislý od toho, či žalovaný prideloval žalobcovi prácu podľa pracovnej zmluvy a či žalobca bol schopný (ochotný) túto prácu vykonávať.

27. Cirkvi majú v zmysle vyššie uvedených ustanovení výlučné právo rozhodovať o svojich vnútorných záležitostiach v súlade so svojimi vnútornými predpismi, vrátane ustanovovania a odvolávania svojich duchovných. V danom prípade bolo poverenie na duchovenskú službu nevyhnutným predpokladom, aby sa stal člen cirkvi, duchovenským pracovníkom. Tým, že bol žalobca vylúčený z cirkvi s následným zánikom členstva v cirkvi, prestal spĺňať predpoklad pre uzavretie pracovnej zmluvy na výkon práce kazateľa - duchovenského pracovníka, a pokiaľ by s ním žalovaný nemohol za tohto stavu uzavrieť pracovnú zmluvu na výkon práce kazateľa (§ 41 ods. 2 Zák. práce), nemohol mu ani pridelovať prácu podľa pracovnej zmluvy, na výkon ktorej stratil predpoklady vyžadované vnútornými predpismi žalovaného. Odvolací súd sa stotožnil so žalovaným v tom, že vylúčenie žalobcu z cirkvi je autonómnou záležitosťou žalovaného, ako štátom registrovanej cirkvi, a preto rozhodnutie žalovaného o vylúčení žalobcu z cirkvi nemôže byť podrobené preskúmaniu zo strany súdu, v opačnom prípade by došlo k ústavne neprípustnému zásahu do vnútornej autonómie cirkvi a do jej samostatnej; a od štátnych orgánov nezávislej; rozhodovacej právomoci. Odvolací súd preto nemohol prihliadnúť na námietky žalobcu, že o jeho vylúčení nerozhodol príslušný orgán cirkvi, že členské zhromaždenie nebolo riadne zvolané v súlade s cirkevným poriadkom a že nemal možnosť sa proti rozhodnutiu brániť.

Navyše žalobca neuviedol ani žiadne zásadné argumenty, pre ktoré považoval postup žalovaného za diskriminačný, keď netvrdil žiaden zákonom neprípustný dôvod diskriminácie (pohlavie, rasa, vek a pod.), pre ktorý s ním malo byť inak (horšie) zaobchádzané ako s inými duchovenskými zamestnancami žalovaného.

28. Pokiaľ by bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy aj za čas presahujúci 12 mesiacoch z dôvodu porušenia jeho povinnosti prideľovať žalobcovi prácu duchovenského pracovníka v zmysle pracovnej zmluvy, hoci bol vylúčený z cirkvi, znamenalo by to nerešpektovanie, resp. popretie autonómneho postavenia cirkvi pri rozhodovaní o personálnych otázkach týkajúcich sa ustanovovania duchovných. V prípade ak sa duchovenská činnosť z poverenia cirkvi vykonáva v rámci pracovnoprávneho vzťahu, tak sa takýto pracovnoprávny vzťah síce riadi príslušnými predpismi právneho poriadku Slovenskej republiky, ale vnútorné predpisy cirkvi sa uplatnia v jeho rámci (7 ods. 1 zákona č. 308/1991 Zb.). Žalobcovi vzniklo právo na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, ale pri aplikácii § 79 ods. 1 a 2 Zák. práce je potrebné zohľadniť špecifický vzťah žalobcu k žalovanému spravujúci sa osobitnými predpismi týkajúcimi sa postavenia cirkvi a vnútornými predpismi danej cirkvi. Ako na to správne poukázal aj súd prvej inštancie, žalobca sa spreneveril hodnotám, ktoré vyznávajú členovia cirkvi, v dôsledku čoho bol z cirkvi vylúčený, a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu mzdy bolo potrebné vziať na zreteľ, že sám žalobca zadal príčinu, pre ktorú mu žalovaný už viac nemohol prideľovať prácu podľa pracovnej zmluvy, hoci aj trval na tom, aby ho ďalej zamestnával.

29. Súd prvej inštancie tak správne zohľadnil skutočnosť, že žalobca bol vylúčený z cirkvi a že stratil predpoklady (spôsobilosť) pre výkon práce duchovenského pracovníka, čo mu objektívne neumožňovalo ďalej zastávať u žalovaného pozíciu kazateľa. Tieto skutočnosti však odvolací súd považoval; na rozdiel od súdu prvej inštancie; za tak významné, že sám osebe zakladali dôvod pre nepriznanie náhrady mzdy žalobcovi za uplatňované obdobie, bez potreby zohľadnenia ostatných skutočností, ktoré (už) neboli spôsobilé relevantne ovplyvniť posúdenie vzniku nároku žalobcu na náhradu mzdy.

30. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil vo vyhovujúcej časti, t.j. časti priznanej náhrady mzdy tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu mzdu vo výške 8.630,52 eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. V časti, v ktorej súd prvej inštancie žalobu vo zvyšku zamietol, odvolací súd rozsudok zmenil podľa § 388 C.s.p. tak, že žalovanému uložil zaplatiť žalobcovi z priznanej náhrady mzdy úroky z omeškania, a vo zvyšnej zamietajúcej časti žalobu potvrdil podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

31. O nároku na náhradu trov (celého) konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 C.s.p. a § 453 ods. 3 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. a vzhľadom na čiastočný úspech sporových strán nepriznal žiadnej z nich právo na náhradu trov (prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho) konania.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok

odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).